

Назва дисципліни / освітнього компонента	«Дискурс влади і насилля: літературний аспект»
Освітня програма	«Середня освіта (Українська мова і література)»
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредитів / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Олександр Миколайович Кирильчук, доцент кафедри української літератури, доцент, к.філ.н.
CV викладача на сайті кафедри	http://www.rshu.edu.ua/kafedry-fuf/kafedra-ul/sklad-kafedri-ul/121-personalii/1182-kyrylchuk-oleksandr-mykolaiovych
E-mail викладача	oleksandr.kyrylchuk@rshu.edu.ua

Культура в різні епохи стає сферою, у яку проникають ідеї, пов'язані із формуванням репрезентації певних політичних проєктів. Відтак наративи влади часто стають невід'ємною частиною культурного життя. Однією із форм оприсутнення візії влади стає риторика насилля щодо уявних внутрішніх та зовнішніх опонентів. В українській культурі XIX-XX століть мова жорстокості стає частиною антиколоніального опору. Сучасна гуманітаристика пропонує широке коло теоретичних підходів щодо переосмислення досвіду насильства та влади як культурологічних феноменів.

Мета курсу – сформувати у студентів чітке уявлення про присутність у художній літературі владних проєкцій та риторики насилля, що інспіровані особливостями суспільно-політичного та історичного розвитку письменства; ознайомити із сучасним науковим трактуванням наративу насилля та влади у культурі.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль. Наратив влади та насильства в літературі XIX-XXI століть

Тема 1. ВЛАДА ТА НАСИЛЬСТВО ЯК ФІЛОСОФСЬКІ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ КАТЕГОРІЇ

Наукове трактування феномену влади. Стратегії репрезентації дискурсу влади в культурі та літературі. Осмислення насильства у філософії XIX-XX століття. Концепції Мішеля Фуко. Дискурс насильства у гуманітаристиці другої половини XX століття. Інтерпретація категорії насильства в українському літературознавстві 1990-200-х років. Сучасні trauma studies.

Тема 2. НАРАТИВ ВЛАДИ ТА НАСИЛЬСТВА В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХІХ СТОЛІТТЯ

Мова влади у текстах літератури романтизму та реалізму. Насилля в українській романтичній традиції. Роль насилля в українській історичній белетристиці. Інтерпретація насилля в реалістичній літературі.

Тема 3. РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ РИТОРИКИ ВЛАДИ ТА НАСИЛЬСТВА У ЛІТЕРАТУРІ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Влада та насильство в текстах раннього українського модернізму. Насилля в естетичній системі модернізму. Наратив влади та насилля в літературі 1920-х років. Антиколоніальні стратегії насилля та влади в літературі 1930-х років.

Тема 4. ВЛАДА ТА НАСИЛЬСТВО В ЛІТЕРАТУРІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Риторика насилля в текстах про Другу світову війну. Дискурс влади і насилля у літературі соцреалізму. Наратив насилля в естетиці українських шістдесятників. Перверзія влади та насилля в літературі 1980-х – початку 1990-х років.

Тема 5. ДИСКУРС НАСИЛЛЯ ТА ВЛАДИ У СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ

Постмодерна трансформація дискурсу влади в українській літературі 1990-х – 2000-х років. Репрезентація травматичного досвіду минулого в українській сучасній літературі. Риторика насилля в сучасній культурі. Сучасний мілітарний досвід в літературі.